

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šeimyniškių g. 19-401, LT-09236 Vilnius, tel.: +370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio ir 8¹, 10, 16, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas bei pasiūlymus.

1. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 1 straipsnio 1 dalies nuostata yra deklaratyvaus pobūdžio, svarstyтина, ar nėra perteklinė.

2. Iš Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 3¹ straipsnio teksto neaišku, ar kooperatinės bendrovės vadovas gali nuspręsti ir savo iniciatyva užregistruoti žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje (3¹ straipsnio 1 dalis) be papildomo Vyriausybės įgaliotos institucijos patikrinimo, ar sprendimą dėl žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo priima Vyriausybės įgaliota institucija (3¹ straipsnio 9-12 dalys), patikrinusi kooperatinės bendrovės atitiktį to paties straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams, kodėl žemės ūkio ministrui suteikiami įgaliojimai nustatyti išskirtinai tik pakartotinio žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo tvarką, tačiau nėra numatytas žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo tvarkos parengimas. Šio straipsnio 3 dalyje nurodoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija žemės ūkio ministro nustatyta tvarka vertina kooperatinės bendrovės atitiktį šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams. Iš šios formuluotės neaišku, ar Vyriausybės įgaliota institucija vertina tik kooperatines bendroves, kurios kreipiasi dėl žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo, ar visas kooperatines bendroves, įskaitant ir žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį turinčias bendroves. Siūlytume šį straipsnį patikslinti.

Jei žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį suteikia Vyriausybės įgaliota institucija, siūlytume Įstatymo projekte nustatyti žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens užregistravimo Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje terminą, skaičiuojamą nuo prašymo užregistruoti žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį gavimo dienos.

3. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 3¹ straipsnio 5 dalyje nustatoma, kad pakartotinį vertinimą, ar žemės ūkio kooperatinė bendrovė atitinka 3¹ straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, atlieka Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovo įsakymu sudaryta komisija, kurios sudarymo, sudėties ir darbo tvarką nustato žemės ūkio ministras. Komisijoje dalyvauja socialinių partnerių atstovai ir nepriklausomi ekspertai kooperatyvų ar žemės ūkio srityje. Pagal šią nuostatą komisijos nariais gali būti ir esami vertinamos žemės ūkio kooperatinės bendrovės konkurentai ir tai galėtų kelti grėsmę vertinimo objektyvumui ir skaidrumui, sąžiningai konkurencijai. Siūlytume patikslinti minėtą dalį užtikrinant sąžiningą konkurenciją.

4. Siūlytume Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 3¹ straipsnio 10 dalį tikslinti nurodant straipsnio dalis.

5. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 3² straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad miško savininkų kooperatinė bendrovė – kooperatinė bendrovė, kuri pagal šio straipsnio reikalavimus yra

pripažinta miško savininkų kooperatine bendrove. Miško savininkų kooperatinėms bendrovėms *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 3¹ straipsnio nuostatos, kiek šis straipsnis nenustato kitaip. Neaišku, kam, kokia apimtimi yra taikomos šio įstatymo 3¹ straipsnio nuostatos, jei žemės ūkio kooperatinės bendrovės atveju yra registruojamas žymuo Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje, o miško savininkų kooperatinė bendrovė yra pripažįstama, ar taikomi, pavyzdžiui, reikalavimai, nustatyti 3¹ straipsnio 2 dalyje. Neaišku, ar miško savininkų kooperatinės bendrovės pripažinimui, pripažinimo įforminimui ar tik patikrinimams (vertinimui) taikomos 3¹ straipsnio nuostatos. Keičiamo įstatymo 3² straipsnio 1 dalyje taip pat nustatoma, kad teisę būti pripažinta miško savininkų kooperatine bendrove turi įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota kooperatinė bendrovė. Pažymėtina, kad pagal Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 76 punktą turėtų būti vengiama pateikti nekonkrečių nuorodų, pvz.: „teisės aktų nustatyta tvarka“, „kituose teisės aktuose“, „įstatymų nustatyta tvarka“ ir pan. Prireikus pateikti nuorodą į nekonkrečius teisės aktus, reikia paminėti bent sritį, pvz., „teisės aktų, reguliuojančių valstybės registrų ir informacinių sistemų saugą, nustatyta tvarka“. Siūlytume minėtą dalį patikslinti.

6. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 3² straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatomas vienas iš pripažinimo miško savininkų kooperatine bendrove kriterijų – kooperatinė bendrovė neturi mokestinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), ir skolų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui. Svarstyтина, ar tokia nuostata nėra pernelyg griežta, neproporcinga, atsižvelgiant į tai, kad analogiška nuostata, taikoma žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms, leidžia turėti nežymų įsiskolinimą.

7. Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo įstatymo 8¹ straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad pasyvūs nariai, kuriems šis statusas suteiktas pagal šį straipsnį, laikomi atitinkančiais šio Įstatymo 3¹ straipsnio 2 dalies 1 punkto reikalavimą tik jeigu iki pasyvaus statuso suteikimo jie vykdė žemės ūkio veiklą. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo 3¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatoma, kad žemės ūkio kooperatinės bendrovės ne mažiau kaip 90 procentų narių yra fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdantys žemės ūkio veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme. Nariai, nevykdantys žemės ūkio veiklos, kartu negali turėti daugiau kaip 20 procentų visų balsų kooperatinės bendrovės narių susirinkime. Iš keičiamo įstatymo 8¹ straipsnio 1 dalies formuluotės neaišku, ar pasyvūs nariai būtų įskaičiuojami į 90 procentų narių, vykdančių žemės ūkio veiklą, skaičių, ar į likusių narių skaičių, nes ir vienu ir kitu atveju jie būtų laikomi atitinkančiais 3¹ straipsnio 2 dalies 1 punkto reikalavimą. Siūlytume nuostatą patikslinti.

8. Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo įstatymo 16 straipsnio 8 dalyje nuostatas dėl valdymo organų rinkimo siūlome dėstyti atskiroje straipsnio dalyje. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad renkant valdybos, stebėtojų tarybos narių kooperatinės bendrovės narių balsų skaičiavimas pagal pasiūlytų kandidatų skaičių gali iškreipti balsavimo rezultatus, siūlytina šią dalį tikslinti nurodant pagal renkamų narių skaičių, kaip pvz., nustatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme. Palikus pateikto derinti Įstatymo projekto nuostatą, tokio kooperatinės bendrovės narių balsų skaičiavimo motyvus prašytume pateikti aiškinamajame rašte.

9. Nėra aišku, kodėl pagal Įstatymo projekto 7 straipsnį pereinamasis laikotarpis (7 straipsnio 5 dalis) taikomas tik iki įstatymo įsigaliojimo įsteigtoms kooperatinėms bendrovėms. Siekiant užtikrinti kooperatinių bendrovių lygiateisiškumą, nediskriminavimą ir vienodas veiklos sąlygas, siūlytina vienodą pereinamąjį laikotarpį numatyti ir po įstatymo įsigaliojimo įsteigtoms kooperatinėms bendrovėms, arba aiškinamajame rašte išsamiai pagrįsti, dėl kokių objektyvių priežasčių nustatomi tokie skirtingi reikalavimai iki ir po įstatymo įsigaliojimo įsteigtoms kooperatinėms bendrovėms.

10. Atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIĮ) reikalavimus, Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 3¹ straipsnio 2 dalies 2a papunktyje, Įstatymo projekto 6 ir

7 straipsniuose vartojamas terminas „Juridinių asmenų registras“ derintinas su VIIIVĮ numatytais sąvokomis.

11. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu siūloma iš esmės pakeisti žemės ūkio kooperatinės bendrovės statuso suteikimo ir galiojimo užtikrinimo modelį, pereinant nuo terminuotais pažymėjimais grindžiamos pripažinimo sistemos prie žymens registravimo Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje kaip oficialaus, viešai matomo ir lengvai patikrinamo teisinio fakto. Šioms bendrovėms nebelieka pareigos periodiškai siekti žymens vien dėl termino pasibaigimo, taip sumažinant joms administracinę naštą. Atsižvelgiant į tai, vadovaujantis Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“, prašome įvertinti pinigine išraiška Įstatymo projektu sukeliama administracinės naštos pokytį ūkio subjektams ir Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaitą pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai išvadoms gauti.

Ramunė Mickuvienė, tel. Nr. +370 694 75 208, el. p. ramune.mickuviene@eimin.lt
Asta Nareckaitė, tel. +370 667 66581, el. p. asta.nareckaite@eimin.lt
Vyginta Damzenienė, tel. Nr. +370 659 30 075, el. p. vyginta.damzeniene@eimin.lt